

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja.

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v sprednjem prejemniku:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-00

Dopolni naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeve ulice št. 5, (1. nadstropje leve), telefon št. 84.

Zbirala vsak dan svezor izjavljanih in praznika.

Inserat velja: polstopenjska politika na enkrat po 14 dni, na dvakrat po 12 dni, na tretji ali večkrat po 10 dni. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati itd. to je administrativna stvar.

Poznamo številka velja 18 vinarjev.

Na pismenu naročila brez izločenih vpelativnih naročil ne se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-80

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu: Knafljeve ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Odkritja dr. Lampeta.

Narodno - napredna stranka je sklicala včeraj javen shod v »Mestni dom«, da odgovori na ona »slavnoznan« odkritja dr. Lampetova z dne 6. junija. Shod, ki se ga je udeležilo okrog 400 strankinih pristašev, je otvoril v imenu izvrševalnega odbora dr. Karel Triller s kratkim pozdravom in takoj podal besedo

dr. Ivanu Tavčarju,

ki je živahno pozdravljen, govoril tako-le:

Za 6. junija so zbornali naši klerikalci shod, na katerem se je imel izprazniti moj deželnooborniški tovarš, gosp. dr. Lampe. Ropotalo se je veliko in mnogo se je pisalo o senzacionalnih odkritjih gospoda Evgena in pričakovali smo, da bode najnovejši finančni minister dežele Kranjske kaj novega, kaj takega povedal, česar svet dosedaj še ni vedel.

Najprej je nastopil kot bobnar, kot bobnar za svoj lastni cirkus! Gospod dr. Lampe je tolkel bučno reklamo za slovenske klerikalne državno-zborske poslance, češ, da je »naša« stranka, to je klerikalna kranjska stranka v bosanskem vprašanju zmaga proti vladi. Tukaj mi dr. Lampe tu ni treba na široko odgovarjati: v politiki tičimo, kar nas je na Slovenskem, takorekoč še vsi v otročji dobi. Kar vidimo na svoji lastni stranki, to naplujemo do nebes, dočim na političnem svojem nasprotniku niti najmanjše vrline veljati ne damo! V tem oziru spada dr. Lampe med politične otročaje prve vrste. (»Tako je!« — »feji!«) Dr. Šusteršič in dr. Kreka je zadnjič v »Unionu« nanovo prepletkal od nog do glave, ter ju slikal tako, kakor bi v kratkem pohrustala Bilinskega in povrlu še Bienenrotha. (Smeh!) Jaz za svojo osebo rad priznam, da so se jugoslovanski poslanci, in naj se tudi reče, pod vodstvom dr. Šusteršiča v zadevi bosanske agrarne banke spretno borili; ali kdor hoče biti pravičen politik in ne političen otročaj, bo prisodil obilo za njegovim poslomcem, ki so zbrani v »Slovenski enoti«, ter ne bo — čisto brez vsake potrebe — prepada kopal med Šusteršičem, Krekom — in drugimi slovenskimi in slovenskimi državnimi poslanci. (»Dobro! Tako je!«) Vzemimo, da sta dr. Šusteršič in dr. Kreka na Dunaju res leva in da brusita — kakor misli dr. Lampe — svoje

kremplje na stegnih baron Bienenrothove vlade! Ali častita gospoda, gospod dr. Lampe, ko je v ditirambah proslavljal to dunajsko levostvo, nam je pozabil nekaj povedati, kar je treba tudi povedati. Omenjena dva leva se namreč, kadar se vračata z Dunaja ter prekoračita meje vojvodine Kranjske, kar v trenutku spreminita v dvoje — krotkih ovčic! Na Dunaju žejna baron Bienenrothove krvi, sta na Kranjskem že srečna, če smeta svoje glavičke drgniti ob roko baronu Schwarzu, (Smeh! Odobravanje!) in če je malo klerikalne soli v ti nemški roki, jo polizeta, hvaležno skakljaje okrog našega Schwarza! (Burno odobravanje!)

V tem ne tiči — po mojem mnenju nikako posebna politična logika: baronu Bienenrothu se na Dunaju ni tresti pred temi levi. Samo baronu Schwarzu naj piše v Ljubljano, ta mu brez dvojbe odgovori, da se naj nikar preveč ne trese, dr. Šusteršič in dr. Kreka — ta dva najnovejša dr. Lampetova leva — če sta že leva, in baron Schwarz se bo morda tudi bahal, da sta leva — sta dresirana leva, (Burno odobravanje, smeh!) ki na Dunaju krvavo gledata, v Ljubljani se pa rade volje vprežeta v triumfalni voz takega moža, kot je naš deželni predsednik. (»Tako je!«) Da taki levi nikjer na božjem svetu ne imponirajo, je čisto jasno, posebno če si ogledamo njunega ljubljanskega dreserja. Za svoj posel tako malo poklicanega človeka kot je baron Schwarz se nismo imeli v deželi. (»Res je!«) Opravičeno se temu mozu očita, da skuša ponemčiti administracijo in da je takoj dobiti za vsak krivičen korak, katerega od njega zahtevajo taki politiki, kot je mašnik-politik dr. Lampe.

Ali baron Schwarz je zakrivil politično pregreho, katere bi mu trenzen in v bodočnost zroči ministrski predsednik ne smel odpustiti. Mož, ki ima možgane napenjati za vlado na Kranjskem, je zadnje čase kazal veliko spretnost v tem, da je vedel vzvišeno in nad strankarskimi prepriro stoječo cesarjevo osebo posaditi v sredo teh preprirov! (»Res je!«) Cesarja in njegove osebe se ne dotikamo; ker živimo v konstitucionalni državi, nam je ta oseba nedosegljiva. Dosežati pa so nam vladarjevi odgovorni svetovalci, med katere pripada — si licet parva componere magnis — končno tudi naš deželni predsednik. Da je ta mož nasvetoval cesarju,

odložiti protektorat pri ljubljanskem veteranskem društvu, tako da so najlojalnejši ljudje, (»Res je!«) kar jih je živelo pod božjim solncem, bili z debelo palico tepeni, — to je bila velikanska nerodnost barona Schwarza, ker se mu je s tem posrečilo, ljubljanske septembrske dogodke nekako v dotiko spraviti z osebo Njegovega Velikanstva! In sedaj čujemo, da je naš cesar iz svoje šatule — kakor se pravi — za bodoče nemško gledališče v Ljubljani podaril 20.000 K (»—!«) Brez vsake kritike registriramo ta čin najvišje cesarske dobrotljivosti, h kateri je vladarja gotovo zopet privedel nasvet deželnega predsednika kranjskega (»Res je!«), ki pa je moral vedeti, da se bo v današnji dobi, ko je »Kranjska hranilnica« za nemško gledališče, že vsa potrebna sredstva dovolila, cesarski dar — ki je za kranjske razmere neprimerno visok — smatral za demonstracijo, ki zopet ni bila posebno modra, ako se v presojo vzame s političnega stališča.

Že se očitno govori, da se ima Ljubljana, oziroma ljubljansko nemstvo zahvaliti za ta visoki dar gospe Kreuter-Galletovi (smeh), ki je obdelala barona Schwarza in nemškega ministra-rojaka, da sta po tem centralno vlado prepričala, da je sedaj, ko so slovenski državni poslanci pri bosanski agrarni banki tako grdo glasovali, najboljši čas, da se napravi korak, da bo vsak Slovenec brez težave lahko sprevidel, kako visoko se ceni na Dunaju pomen tistega maloštevilnega ljubljanskega nemstva, katerega prva roža je gospa Lina Kreuter-Galletova. (Velikanski smeh! Odobravanje!) Da je baron Schwarz bil tako spreten, da je omenjeno gospo, katere hodi drugam pokrita s plaščem krščanske ljubezni, vedel spraviti v tako sosesčino z imenom najvišjega vladarja, k temu mu moramo javno čestitati!

Kaj takega do sedaj še nismo doživeli!

Ali vendar je tak deželni predsednik predmet najtoplejšje udanosti naše klerikalne stranke! Mož njene voditelje okrog prsta ovija; a resnica je pa le: da ima dandanes tako v deželnooborniški palači v Ljubljani, kakor po ministrskih hotelih na Dunaju gospa Lina Kreuter-Galletova več uplava, nego ga imata Šusteršič in Kreka. (»Tako je!« Burno odobravanje.)

Kadar bo izginil ta upliv, kadar

bodeta Šusteršič in Kreka v Ljubljani proti vladi tako »zmagovala« kakor »zmagujeta« sedaj proti vladi na Dunaju, potem tudi naše priznanje ne bo izostalo. Pa je malo upanja, da bi se kranjska jagnjeta tako brzo spremenila v dunajske oroslane! —

Dr. Lampe, ko je enkrat požgal vse kadilo kar ga je bil namenil dr. Šusteršiču in dr. Kreku, prestopil je k novi točki, radi katere je bil pravzaprav svoj shod sklical. Tukaj se je veliko obetalo, in klerikalna javnost je napeto pričakovala 6. junija, dr. Lampe pa se je ves čas v svojem listu vedel, kakor da je blagoslovljena gorra, ki bo dne 6. junija napravila velikanski porod. Če se je smelo kdaj trditi, sme se danes trditi, da je dr. Evgen Lampe dne 6. junija kot mala miška zlezal v otročjo postelj, in to kar je rodil — je še manjše od miške. (Velikanski smeh!) Kar je Koblar že pred desetimi leti brez dvojbe z večjo duhovitostjo čvkal, kar čvkaajo že vsi vrabci po ljubljanskih strehah — to je čvkal dr. Lampe dne 6. junija; od svojih navčnih poslušalcev pa je zahteval, da naj imajo staro in obrabljeno to čvkanje — za senzacionalno odkritje! (»Tako je!«)

Dr. Lampe je svojim poslušalcem razodel, da so imeli zastopniki slovenske napredne stranke v deželnem zboru dogovor s zastopniki veleposetva. Res se je sklenil tak dogovor za dve deželnozborski dobi in podpisal se je tudi. To je že stara novica, in v Ljubljani ve že vsak šolski otrok, da je nekaj obstajala taka pogodba!

Najprej nekaj osebnega! Jaz nisem nikdar tajil, da pripada na me velik del očetovstva glede tega dogovora, tega očetovstva nisem nikdar zanikal, ga tudi danes ne zanikam. Pogodbe pa nisem obehal na veliki zvon, ker se je smela razglasiti še le po dogovoru obeh prizadetih strank, in ne tako enostransko, kakor sta sedaj to storila baron Schwegel in grof Barbo. (»Kavalirja!« Nemška zvetočba!)

Čisto brez pomena je tudi vprašanje, kdo je pogodbo podpisal, ali kako jo je podpisal. Kar nas je bilo v deželnem zboru, smo vsi solidarno sokrivi, eden za vse, in vsi za enega, in čisto nedopustno je razločevati med krivci, ki so pogodbo podpisali, in med krivci, ki jo niso podpisali. Vse to bodi pa le mimogrede omenjeno!

Ker pripada v govoru stoječa pogodba zgodovini, in ker jo je danes ena stranka na svojo pest razglasila, mi je lahko mogoče zastopati svoje mnenje s to pogodbo, katere očetovstva nisem nikdar tajil, in katere očetovstva — kakor bi dr. Lampe to rad videl — se tudi danes ne sramujem. Pri tem se moram postaviti na stališče, da se realna politika navadno ne more voditi tako, kakor bi to želela akademična mladež, ki sili s svojim ognjem, s svojim idealizmom naprej, ne da bi se brigala za jarke pod svojo nogo, ne za plotove pred sabo! Povsod, in tudi v politiki velja načelo, da tisti prej pije, ki je bližje studenca. In vsaka politična stranka modro postopa, če izrazi vsa sredstva, da pride bližje k studencu. S tega ozira je treba vsak korak te ali one politične stranke v presojo vzeti, da ga končno pravično presodimo in da ne zagazimo v pretiranj, kakor jih je zakrivil dr. Lampe. Kaj je govoril ta dr. Lampe?

Pogodba z veleposetniki je bila nenarodna, nemoralna, in z eno besedo sramotna! To so visoko bobneče fraze, in drugega nič!

Da je bila pogodba nemoralna, to ni v ničemer dokazano. Kaj pa je vrhovni ideal vse avstrijske politike? O tem je že govoril cesar, o tem govorje ministri, o tem govorje vsi politiki, ki imajo kaj privržencev za sabo. Ideal je, da bi se dobila kaka oblika, s katero bi se dal med različnimi narodi doseči trajen mir, in mi dandanes nimamo hujske skrbi, nego je ta, da bi se morda jezikovno vprašanje na severu rešilo, dočim bi na jugu nerešeno ostalo. Naša glavna politična točka je, da se mora jezikovno vprašanje za celo Avstrijo obenem rešiti, in da se ima obenem doseči mir med narodi v celi državi! (»Tako je!«) Če se je na Kranjskem sklenila pogodba, ki je hotela vpeljati mir, ter tako dajati izgled drugim kronovinam, bi to samo na sebi nič nečastnega, nič sramotnega ne bilo, kakor ni nečastno premirje, katero so med sabo sklenili Čehi in Nemci na Moravi! (»Dobro! Tako je!«)

Treba pa je sedaj v pretres vzeti razmere, po katerimih je slovenska napredna stranka sklepala dotično pogodbo. V deželo je bil tiste čase poslan baron Hein, energičen in brezobziren človek. Naše stranke ni ljubil, nasprotno, kar pihal je proti nji. Ko se mu je predstavil mestni svet ljubljanski, tedaj baron Hein ni

LISTEK.

Hčere očeta Jerneja.

Spisal C. Golar.

(Konec.)

V.

Oče Jernej se je pripeljal v mesto in se začudil, da ga nista prišli hčeri čakati na postajo, ko jima je vendar naznanil, kdaj se pripelje. Iskal je in gledal, a bili so samo tuji, skuparni obrazi, ki jih je srečaval z očmi. »E, zamudili sta se, no, pa saj mi je znana pot v mesto. Sicer pa imam še nekaj denarja,« je mislil medpotoma. Sel je najprej v tisto gostilno, kjer so obhajali svatovščino, da se oteča. Krčmar ga je nadvse prijazno pozdravil.

»Ali ste prišli malo obiskat svoji hčerki? Kakšni gospe sta zdaj, komaj jih boste spoznali!«

Očetu Jerneju je zelo dobro dela ta pohvala.

»Ali sta zdravi?« je vpraševal.

»O, kdo pa naj bo zdrav, če ne mlada žena,« se je široko zasmel krčmar.

Očetu se ni dalo, da bi ostajal dlje v gostilni in je poiskal Zalo na stanovanju.

»Očka, očka, vi ste prišli,« le k nama, le noter,« se je razveselila

hči in peljala očeta skozi kuhinjo v sobo, kjer je sedel zet Edvard vprav pri kosilu. Pečenka je dišala na mizi, vino se je lesketalo v steklenici, in pol kolača je okusno gledalo raz krožnik.

»Dober dan, oče Jernej, vendar ste prišli, kako smo vas težko pričakovali,« je pozdravljala zet.

»Res, raca na vodi, kako se pa dobro imata! No, kako ti gre, Edbart?«

»Očka, očka, kar čisto sem pozabila, da pridete danes,« se je opravičevala Zala, »drugače bi vas pravič počakal na kolodvor. Mislila sem, da pridete šele jutri! Sedite k nama!«

»Prositi!« je trkal gospod zet.

»Le pijte, oče!«

»Ej, Edbart, kako se pa vama dobro godi, godi, in kakšno vino pijeta!« Oče Jernej si je brisal usta s prsti in odlomil kos kolača. »Koliko pravi si že dobil? He he!«

Začuden ga je pogledal, in nič prav se mu ni zdelo, da je oče tako domač z njim. Preslišal je njegovo vprašanje in dejal:

»Skrbi imam, skrbi.« Zmirom polne roke dela, vidite, me že kliče dolžnost. Kar iti moram!«

»Pa vendar ne! Malo bi se pa vsaj pogovorila!«

»Ne morem! Le kozarček še, oče! Prositi!«

Ostala sta z Zalo sama.

»Kam pa se mu le tako mudi? Ali mora res že v kancelijo?«

»Kaj pa mislite! Po kosilu hodi v kavarno k svojim tovarišem. Kako pa doma, ali je Ivanki dobro pri Mihčevih?«

»Mislim, da ji bo dobro, seveda ne tako kakor tebi. Delati bo morala.«

»E, kdo pa ne dela dandanes! Ali so že tuji ljudje v naši hiši?«

»So, so, kar moral sem ven prvi dan, ko je potožil oče Jernej. «No, pa naj bo! Saj pri tebi mi ne bo sile! Denarja imamo še za potrebo, in potem se bo že živelo.«

Tako je ostal oče Jernej v mestu. Proti večeru sta šla z Zalo obiskat Marto. Tudi ona je imela lepo stanovanje, tri sobe, vse poslikane, z zofo in naslanjaji. Vesel je bil, da se hčeram tako dobro godi, in Marta je bila prav tako vesela njegovega prihoda. Bila je sama doma, Rudolf je bil nekje na potovanju in se je imel vrniti zvečer. Pogostila ga je, in ko je zvedela, da ima oče še denar, je bila njena prijaznost še večja.

»Pa pri meni ostanite, oče, kaj bi hodili z Zalo!«

»Jaz vas ne pustim, oče, pri meni morate stanovati,« ga je objela Zala, in starec je bil ves srečen.

»Oj, oj, kako sta pa dobri,« se je branil. »Še obe me bosta siti, vama pravim; na kmete več ne grem, sedaj sem tukaj, in vse moje premoženje imata vidve.«

Hčeri sta molčali in se spogledali.

Zvečer so šli vsi štirje, hčeri in zeta, v gostilno. Oče Jernej je plačeval, klicaj vino in naročil večerje; vsi so bili zelo dobre volje.

»E, Rudi, ti si zares fant od fare! Kar rad te imam!«

»Oho, očka, ali ga imate že pod kapo?« se je zarežal industrijalec.

»No, Edbart, ali še veš, kako sva se objemala in poljubovala? E-he!«

Pokazalo se je, da je sodni strokovnjak zelo slabega sponina. Nič več ni vedel o tem in se držal zelo resno. Napram Rudolfu je zelo glasno začel govoriti o kmečki robotosti ni neumnosti, nakar je oni omenil:

»Kmet je kmet!«

Oče Jernej je to slišal in vprašal: »Kaj praviš, Rudi, ali nista nekaj govorila o meni?«

»Kmet je kmet, sem dejal,« je odgovoril in se smejal očetu in obraz.

Zala je poklicala očeta in mu nekaj zašepetala na uho.

»Kaj, jaz da bi ga ne smel tikati? Kdo ga je pa založil z denarjem! He, Edbart, veš, kaj mi je rekla? Da te ne smem tikati, o ti presneta punca!«

Oče Jernej je postal zelo glasen in se je začel pripraviti z gospodom industrijalcem.

»Ti praviš, da sem jaz kmet! Kdo ti je pa možno napolnil, kdo te je pa pokonec spravil?«

»Vi ste pijani, oče, se bomo pa jutri zmenili!«

Vstali so in samo še toliko počakali, da je oča Jernej ceho poplačal. Zala ga je peljala domov in mu vso pot očitala, kako se more tako opijati in razgrajati. »In moj mož tudi ni z vami krav skupaj pasel!«

Drugi dan je oče Jerneja zopet bolela glava in bil je zelo slabe volje, a to je bilo tem hujske, ker ta bolezen ni več prešla. In kako naj tudi preide? Starec je začel spregledavati, mrena je padla z njegovih oči. Da je šlo hitreje, zato je že poskrbel Zala in njen mož. Ko mu je pošel denar in jih ni več vodil v gostilno, so ga začeli vsi štirje gledati postrani.

Nekega večera se je sam vračal iz mesta k Zali, a njeno stanovanje je bilo zaprto. Trkal je in trkal, a očitno ni bilo nikogar doma. Obrnil se je in šel k Marti.

»Kaj pa vi tukaj iščete? Ali vam ni všeč pri Zali?«

»Otrok, saj sem vendar tvoj oče! Pogledj, Zala mi je zaprla duri.«

»Le pogledjte, prav vas pa ni bilo, ko ste imeli denar. Zdaj sem pa dobra!«

»Imej usmiljenje z menoj in ne govori tako!«

»Na tleh vam bom nocoj postlala, jutri boste pa že našli kje stanovanje!«

Zelo slabo je spal tisto noč oče Jernej.

imel druge želje, nego seznaniti se s prijateljem Prosecom, ki je bil takrat edini zastopnik katoliške misli v mestnem svetu! Tiste čase je obstajala zveza med klerikalno stranko in veleposestniki v deželnem zboru. Čisto vse eno je, je bila ta zveza zapisana, ali ne.

Faktum je, da je obstajala. Vsled te zveze je bil voljen v deželni odbor dr. Papež, v zahvalo pa je nato dr. Papež v deželnem odboru uspešno zastopal dvojezične ulične napise v Ljubljani. In takrat sta »Slovenec« kakor tudi klerikalna stranka hvalila dr. Papeža; tudi sta se »Slovenec« in klerikalna stranka javno izrekla za dvojezične ulične napise v Ljubljani. To faktično obstoječo zvezo stalno napraviti, bila je srčna želja barona Heinca. V tem oziru se je mož trudil na vse pretege in pri klerikalni stranki je staknil tudi poslušna ušesa! Sedaj si pa predložite, kake razmere bi bile za našo stranko nastale, da se je baronu Heinu leta 1894. posrečilo, veleposestnike in zastopnike kmečkih občin potisniti pod en kloboč? Kaj pa je bila naša stranka leta 1894.? Razpadala je v različne struje, in po mnogih mestih je imela slabše pozicije nego je imela dandanes. Tudi bi uradništvo v železni in neusmiljeni roki barona Heinca takrat pomenjalo vse kaj drugega nego bi pomenjalo danes če bi je skušal v svoje roke vzeti baron Schwarz. Da je prišlo do Heinove nemško-klerikalne zveze, bila bi vladar, ki je družbi s klerikalci, ki so vsikdar, kadur so k mikoli prišli, to moč neusmiljeno izkoriščali — na tem polju se v neumnih svoji rahločutnosti od svojih političnih nasprotnikov nikdar ničesar naučiti nismo hoteli — našo stranko razbila in raztepla, da bi je več ne bilo. In svojo glavo stavim, da bi bila naša Ljubljana prva padla pred tem živokom. Naša stranka, če je hotela zvesto, morala je torej preprečiti po baronu Heinu vpeljano zvezo, da je s tem preprečila, da naša klerikalna stranka ni že leta 1894. pričela divjati s tisto brezsrčno neobzirnostjo, s katero se danes odlikuje, in s katero nas danes skuša v tla potepati. Da se je ta zveza preprečila, — in preprečili smo jo — v tem opažamo eno najboljši premišljenih političnih potez, s katero so se računali naše klerikalne stranke prečrtavali od leta 1894. pa do leta 1904.

Da smo s tem rešili slovensko gledišče, ki je ljubljansko družbo poslovenilo, da smo s tem več nego deset let slovensko učiteljstvo branili pred klerikalnimi naskoki, to bodi le mimogrede omenjeno!

Pa se je velikokrat trdilo, — in tudi dr. Lampe se na to obeša — dogovor z veleposestniki je bil nenaroden. To je očitano, ki se da le z gotovimi fakti dokazati. Tukaj nič ne pomenjajo slovenske ali slovenske fraze, tukaj je treba s fakti na dan.

Jaz hočem takoj sam pripoznati, da je bila pogodba nenarodna, samo če se mi le en slučaj dokaže, da je imela kako nenarodno posledico. Samo dokažite mi, da se je vsled tega dogovora v deželnem zboru sklenilo, kar je nasprotno naši slovenski narodnosti, ali da je bilo v škodo naši soli, ali v škodo našemu kmetu. Praznoglavo besedičenje nima tukaj nobene veljave, tukaj zahtevam dokazov in svojega deželnoobrambiškega tovariša dr. Lampeta s tem pozivljem, da mi dokaže, kdaj se je v dobi od 1894. pa do 1904 v deželnem zboru le kaj sklenilo, kar bi izdalje bilo narodni reči toliko škodovalo, kakor je škodovalo blagoslov, katerega je dal škof Anton Bonaventura Kranjc.

VI.

Mnogo je zvedel novega med tem časom oče Jernej, odkar je bil v mestu, in kar je zvedel, ga je potrl. Sedaj je videl, kakov sodnik in strokovnjak je Edvard! Po ovinkih mu je razodel gostilničar, da je Zalin mož navaden pisar pri nekem odvetniku, in da je gospod Rudolf samo trgovski agent. Še bolj bi to jezilo očeta Jerneja, da sta ga hčerki ljubili, ali tako mu je bilo nazadnje vseeno. »Naj vidita, naj poskusita, kam pripelje otroška nevalečnost,« je mislil. »Naj ju le izuči svet, kaj se pravi živeti, meni je vsega dovolj!« Najhujše mu je bilo, da se je dal tako speljati od teh škricov, kakor ju je v jeziti imenoval; ali sedaj je bilo vse prekasno.

Dve noči je spal oče Jernej pri svoji najljubši hčerki Marti, in ko je hotel tretji večer v njeno stanovanje, je bilo zaprto.

Oče Jernej je zakril obraz in se vrnil na cesto. Temno in hladno je bilo po ulicah, po katerih je hodil, in o polnoči se je naslonil na zid in zajokal. Z glavo je vdiral ob kameenje, da so mu skočile iskre iz oči, butal se je ob zid, stiskal pesti in jokal.

Šel je spat v hlev predmestne krčme in tam ostal. Gospodar ga je vzel za hlapca, da je čedil in krnil konje.

Oče Jernej, dolgočasno je na tem svetu!

ski hranilnici. (Viharno odobravaje!) Naj mi dokaže, da se je kaj sklenilo, kar bi bilo slovensko stvar vsaj toliko kompromitiralo, kakor nas je kompromitiralo postopanje klerikalne stranke, ko je začelo obsojati septembarske dogodke (»fej!«) prav kakor da so bili dogodki navadna pobijanja šip in drugega nič!

In vprašajmo se vendar, so li narodnostne razmere sedaj, ko ni več pogodb, boljše postale, nego so bile prej (»Poslabšale so se!«), ko je veljal dogovor med našo stranko in med veleposestniki? Baron Hein, da si je godrnjal proti dogovoru, dasi je baronu Schweglu očital, da se bodo Nemci kesali, ker so nas hoteli vreči klerikalcem v naročaj, si ni upal na Kranjsko poklicati v politično službo kakega Furlana, ki bi ne imel slovenskega jezika. Sedaj ko pogodbe več ni, kliče baron Schwarz vse polno fantičev v deželo, ki ne znajo našega jezika, ki torej ne morejo drugega posla opravljati, nego da se 12 ur na dan po ulicah vlačijo z mladimi dekleti (»Tako je!«)! Baron Hein ni pustil principijelno nikogar avanzirati, če ni izkazal popolnega znanja slovenskega jezika; baron Schwarz pa je poročal na Dunaj, da je politična služba na Kranjskem že preveč poslovenjena, in da se morajo, (da se na Kranjskem polagoma vpeljejo koroške razmere) zopet nastavljeni mladi začetniki, ki ne govorijo niti besedice slovenske! To je razlika med preteklostjo in sedanjostjo! (»Tako je! Res je!«)

Eno dobro lastnost je imela naša pogodba tudi v tem, da so morali Nemci krotiti samega sebe, da niso mogli nastopati s tisto ekspanzijsko silo, s katero nastopajo dandanes. (»Res je!«) Malo je Nemcev v naši deželi, ali ne prikrivajmo si, da se temu perišču naših Nemcev tam zgoraj na Dunaju pripisuje več pomena, kakor vsem Slovincem, kar jih prebiva na Kranjskem! Nemcem se pripisuje, da so edini element, ki vzdržuje državo na Kranjskem, o njih se meni, da plačujejo skoraj vse cesarske davke v naši kronovini! Sramotno je za nas, pa je vendar resnično, da je treba gospe Kreuter - Gailletovi samo nemškemu ministru Schreinerju, ki že itak svoj nos v vsako kranjsko zadevo vtika, obesiti se za škrice, pa doseže kranjsko nemštvo in nemškutarstvo vse, kar hoče. (Tako je!) Tako, ko je bila razbita naša pogodba, etablirala se je na Kranjskem nemška postranska vlada, kateri je šef dr. Eger; Egerija pa ji je gospa Lina. (Burno pritrjevanje!) Te postranske vlade pod našo pogodbo ni bilo, docim je sedaj v polni veljavi! In posledice so se takoj pokazale, Kranjska je dobila svojega nemškega deželnega nadzornika, Ljubljana je dobila svojo nemško gimnazijo in sedaj še za nemško gledišče cesarski dar 20.000 K! Vse to bi se pod našo pogodbo ne bilo moglo zgoditi, zgodilo pa se je takoj v tistem hipu, ko je »močna« in »na svojih nogah« stoječa klerikalna stranka dobila pretežno večino v deželi, ter postala stoliček pod nogo deželnemu predsedniku Schwarzu! (»Tako je!«) Tukaj so razvaline, na katerih naj bi jokali Jernejja Lampe!

Čuje se dalje pritožba, in dr. Lampe jo je tudi prežvekal, da je z dogovorom z veleposestniki Nemcem bilo izročeno naše šolstvo. S tem ugovorom pripadalo je tudi glasilo naše socijalno demokratične stranke, torej stranke, ki je na celnem svetu najmanj izbirčna, kadar išče zvez s političnimi nasprotniki. Dr. Krek se je izrazil v zadnjem deželnem zasedanju: Glede šole imamo posebna načela, dokler niso ta sprejeta, ne damo učiteljstvu ničesar! Kaka so ta načela, o tem govoriti bi bilo odveč! Eno pa je resnica, če je kje pogodba med nami in veleposestniki koristno vplivala, bilo je to v deželnem šolskem svetu. In tudi tukaj pozivljam dr. Lampeta, da naj pride z enim samim sklepom, s katerim bi se bila oškodovala narodna stvar v deželnem šolskem svetu, za časa, ko ste obe stranki, lojalno izpolnivali sklenjeno pogodbo? Koliko novih šol imamo zahvaliti ti pogodbi, in koliko učiteljev je lahko mirno spalo, in naj si bili neprijateljni pri župniku, ali kaplanu! (»Tako je!«) Kake profite pa ima dandanes naša stranka od tega, da je deželni šolski svet postal nekaka mesnica, in da Kaltenegger in Schwarz podita tisto malo število učiteljev, kar nam jih je še ostalo, kakor helote po deželi okrog. (Živahno odobravaje!) In kako bi bilo danes med nami, če bi se bilo to učiteljsko klanje že leta 1894. pričelo?

Vse to, gospoda premišlujte, in primerjajte naš položaj v letih 1894. do 1904. z današnjim, pa bodele morali da prišli do prepričanja, da pogodba z veleposestvom ni bila tako zavožena zadeva, in da je z njo naša stranka prišla do veljave, kakor je sedanja generacija ne bo več doživela. Če ne druge, mora se pogodbi vsaj ta zasluga priznati, da se je z njo

coklja položila pod klerikalno kolo, kakor tudi pod nemško nacionalno kolo, in sicer vsaj za dobo usodepolnih desetih let! (»Res je! Tako je!«) Kaj je to pomenjalo, o tem bo sodila prihodnost. Nekoliko pravega občutka pa imamo že danes, ko ob zgoraj omenjeni kolezi tako čvrsto tečeta, a obe tečeta čez naša telesa! (Živahno pritrjevanje!)

Dvoje je, kar naj pri koncu povdarjam.

Da je klerikalna stranka stara in že zakopano orožje naše pogodbe z veleposestniki zopet izklopala, dokazuje, da še sedaj ni prebolela ran, katere ji je zasekala ta pogodba. Več nego deset let morala je ostati daleč od korita, škripala je z zobmi, in da je šlo po mojem, ki glede te pogodbe nikdar nisem bolehal na Hamletovem bledolicenem premišljevanju in eincaju, bila bi še bolj škripala!

Drugo pa je, da moramo vendar še živeti, da si so nas že sto in stokrat med mrličmi metali. In sedaj mrlice s takim orožjem pobijajo! Nam služi to v najboljši dokaz, da živimo. In živeli bodemo kot slovenska, pa tudi kot svobodomiselnih stranka, živel, in naj dr. Lampe še tako junaško suče svojega uma svitlo — šivanke! — (Viharno odobravaje), ki je potrajalo tako dolgo, dokler ni govornik vstal in se ponovno zahvalil.)

(Konec prihodnjic.)

Dijaški shod na Dunaju.

V petek, dne 18. t. m. je priredilo slov. napredno dijaštvo na Dunaju shod po § 2 z sporedom: Slovenska in laška pravna fakulteta. Referiral je g. med. Černič, ki je v svojem govoru rekapituliral naše stališče glede slovenske in laške univerze, stališče, ki smo je zavzeli že lansko zimo, ko je postalo prasanje vsled izgrediv na univerzah akutno. Žilava vstrajnost italijanskih poslancev in dijakov je privedla vprašanje iznova v akuten stadij. In tako se je zgodilo, da se je izšla proti nam nova provokacija, obstoječa v tem, da se bliža italijanska pravna fakulteta v Trstu svojem uresničenju, Jugoslovane pa se pri tem potisne zopet v ozadje.

Krivda pade tudi na naše poslance, ki nikakor niso storili svoje dolžnosti glede slov. fakultete. Narodna zveza je po dr. Korošcu objubila na shodu 3. decembra 1908, da hoče porabiti vsa, tudi najskrajnejša sredstva, da privede vprašanje vsaj nekoliko dalje. Storila ni ničesar. Dobro je bilo, da se je predsednik tedanjega shoda zahvalil dr. Korošcu za »lepe besede«. Krivda pa zadene na drugi strani tudi nas same. Ko je pred meseci senat zagrebške univerze izjavil, da sprejme rad slov. docente v habilitiranje, se ni priglasil niti eden. Tudi vseučiliški odsek, ki se je nanovo ustanovil v Ljubljani, še ni končal svojega zimskega spanja in ni imel do danes še nikake seje. To je slepomišljenje. Faktum je, da stojimo glede najvišjega narodnega kulturnega zavoda danes praktično nižje, kot leta 1835., ko so jenjala slovenska predavanja na graški univerzi. Pomoči nam ni pričakovati ne od vlade, ne od šolskih oblastev, ne od naših politikov. Ostane nam le eno sredstvo — samopomoč. V to se je ustanovil po zimi na Dunaju dijaški vseučiliški odsek, ki je sicer nekaj časa bolehal, ki pa se je okrepil, ko so se odstranili vzroki infekcije, in se danes pri polnem življenju. Da njegovo delo v domovini dozdaj ni imelo uspehov, ki bi jih radi, je bil vzrok v veliki meri razburjenje, ki ga je povzročila vojna nevarnost, dalje volitve na Stajerskem in slednjič tudi to, da je bilo malo dijaštva doma, ki bi vzelo akcije v roke. Odkar je izdal vseučiliški brošuro, ki jo je državal pravdnštvo v celoti konfisciralo, ki pa je danes že imunizirana in v kratkem izide. Odsek ima v načrtu, da uvede v domovini »septembarski davek« čigar doneski slov. bi tvorili podlago za ustanovitev slov. fakultete. Vsak Slovenec naj bi dal letno 20 vrn., kar bi znašalo v 10. letih 2.000.000 kron. To bi bil že prvi začetek, ki bi pokazali z njim, da hočemo živeti kulturnega naroda vredno življenje, če je to raznim Bienerthom po volji ali ne.

Abs. iur. Obršnel se je v svojem govoru dotrkal tržaških razmer. Ob zadnjih volitvah so Slovenci z mogočno roko in s plamenečimi črkami zapisali dejstvo, da žive krepko življenje, in da je prišel konec njihovega hlapčevstva. Privoščimo Italijanom univerzo, a ne v Trstu. To je od naše strani nekaka opravičena in dobro zamišljena represalija. Italijani nas imenujejo dosledno hribovce, nam ne privoščijo ljudskih in srednjih šol tako, da je še danes na tisoče slov. otrok v Trstu, ki nimajo ljudskošolskega pouka v materinščini, vkljub dejstvu, da stoji slov. prebivalstvo v Trstu in okolici percentualno najvišje (34%). Tržaški Nemci, ki so pri volitvah

pokazali, da jih pravzaprav niti ni, so sklenili pakt z Italijani s tem, da so jim prodali slov. interese, za kar zahtevajo zase celo vrsto dobrot. Od tod naš boj, ki ne bo prenehal, dokler ne prinese sadov.

Gospod Fettich je govoril o nezasišanem dejstvu, da je nadsočasno v Gradcu odklonilo abs. iur. g. P. z motivacijo, da so v graškem nadsočasno vsa mesta pravnih praktikantov zasedena. Resnica pa je, da vlada v celem nadsočasno ogromno pomanjkanje uradnikov, čemur služi v dokaz to, da je v službi nad 70 uradnikov, ki so že prestopili dobo službenih let, ter da je advancement nenavadno hiter. Zatiranje Slovencev, ki ga čutijo dijaki že na univerzah se kaže torej še bolj pozneje, ko dovrši dijak svoje študije in mu vlada niti tega ne dovoli, da bi ji brezplačno delal tlako. Najbrž je to odmev lanskega od Südmurke započete boja, ki hoče izpodrinuti Slovence iz sodne in politične službe in vriniti na naša mesta svoje ljudi. — Od slovenskih poslancev se ni nihče odzval vabilu na shod.

Sprejeli so se sledeče resolucije:

1. Slovensko akademsko dijaštvo na Dunaju zbrano dne 18. junija:

1. izjavlja, da vstraja na svojem znanem stališču glede italijanske pravne fakultete, to je:

a) da je njena ustanovitev dopustna le z istočasno ustanovitvijo pravne fakultete v Ljubljani ter

b) da ne sme stati nikdar in pod nobenim pomenom v Trstu;

2. pozivlja »Narodno Zvezo«, da napne vse sile, da uveljavi to naše stališče, ki je tudi njeno, kakor je povdarjal v njenem imenu dr. Korošec na dijaškem shodu na Dunaju dne 3. decembra 1908;

3. nujno pozivlja vse faktorje, da skoro začno z resnimi pripravami za slovensko visoko šolo;

4. protestira proti nepostavne mu in pristranskemu postopanju graškega nadsočasno, ki ne sprejema slovenskih absolviranih pravnikov v sodno službo; zahteva od slovenskih poslancev, da z vso odločnostjo nastopijo proti tej novi krivici nam sovražne vlade, zahteva, da se fiksira pravičen ključ, po katerem se bodo odsele sprejemali v okrožju graškega nadsočasno slov. abs. pravnik in pa pozivlja narodne zastopnike, da za počno najbrezobzirnejši boj za ustanovitev nadsočasno za slovenske pokrajine v Ljubljani.

V Pragi in v Gradcu sta se vršila istočasno enaka shoda, kjer so se sprejele iste resolucije.

Poslanska zbornica.

Proračunska debata.

Dunaj, 20. junija. Včeraj je zbornica razpravljala o tretji skupini državnega proračuna: o postavkah, tičočih se trgovskega, železniskega in domobranskega ministrstva. Zanimanje za to razpravo je bilo minimalno, saj je bila zbornica jedva sklepna. Govorili so poslanci Löw, Brunner, Čech, Wittek in Roblek. Slovenski poslanec Roblek je razpravljal o težavnem položaju kmetijstva na Spodnjem Stajerskem. Kakor vse kaže, bo tudi letos nastalo pomanjkanje krme. Poljedeljsko ministrstvo bi naj z ozirom na to ukrenilo vse potrebno, da bi se pravočasno pomagalo onim kmetom, ki jim bo zmanjkalo krme. Govornik je na to razpravljal o položaju hmeljarstva ter naglašal, da bo hmeljarje zvišanje davka na pivo občutno zadelo in da ni izključeno, da bodo zlasti savinski kmetje v bodoče docela opustili sajenje hmelja. Vlada vedno naglašala, da nima denarja. A vendar poročajo listi, da je dala vlada bankrotni italijanski banki v Gorici 2 milijona kron na razpolago. Vlada ima torej denarja za Italijane vedno na razpolago, ako pa se gre za Slovence, pa ima vedno pri roki izgovor, da so njeni žepi prazni. Omenjena dva milijona sta bila nemara kupnina za glasove, ki manjkajo jetični vladni večini. Govornik je zahteval, da se zgradi železniška proga Polzela - Kamnik, jezikovno ravnopravnost pri južni železnici in ustanovitev posebne trgovske zbornice za Spodnje Stajerske. Pri bodočem ljudskem štetju se naj zabeleži tudi narodnost aktivnih in neaktivnih častnikov v armadi, domobranstvu in mornarici in sicer ne po običajnem jeziku, marveč po narodni pripadnosti. — Predsednik je na to naznanil, da je tržaški poslanec Pagnini odložil svoj mandat, ter zaključil sejo.

Zakon o zapiranju prodajalen.

Dunaj, 20. junija. Zakon o zapiranju prodajalen, ki ga je sprejela poslanska zbornica, je odsek gosposke zbornice preduragal v nekaterih točkah. Vsled tega bo morala poslanska zbornica ta zakon vnovič vzeti v pretno.

Gosposka zbornica o lažkem vseučiliškem vprašanju.

Dunaj, 20. junija. Proračunski odsek gosposke zbornice je spre-

jel postavke, tičoe se naučnega, pravosodnega, domobranskega in trgovskega ministrstva. Pri debati o proračunu naučnega ministrstva sta se Baerenreither in baron Plener dotaknila tudi italijanskega vseučiliškega vprašanja ter izjavila v imenu ustavne stranke, da ne bo nasprotovala predlogu, da se italijanska pravna fakulteta ustanovi v Trstu.

Proti „Poljskemu klubu“.

L v o v, 20. junija. Vse poljsko časopisje se še vedno peča s poljsko-nemško zvezo ter jo obsaja, zlasti mnogo razpravljajo o zvezi Poljakov z Nemci varšavski poljski listi. »Przeglad Powszechny« piše med drugim: Stranka, ki dela politiko v »Poljskem klubu«, ima izvrstno metodo. V eni robu drži izmarnino med neoslavizmom ruskim ob Nevi, z drugo roko pa objema Vsenemce v dunajskem parlamentu. Ljubezen do vseh narodov! Ali je mogoče dobiti boljšega in častnejšega načela. In v imenu tega načela je treba »živeti z brati Slovani v najlepšem sporazumljenju«, pri tem pa glasovati z Nemci, da bi si ne nakopali sovražstva pri drugih narodih, da si tega ne zahteva od nas niti Mickiewicz, niti naš narod. List zaključuje svoja izvajanja z besedami, polnimi sarkazma: »Ostanimo še torej nadalje Slovani v Varšavi in Petrogradu, Avstriji in Lvovu in na Dunaju. Kdor tega ne razume, ta nima smisla za politiko.«

Sestanek cesarja Franca Josipa z ruskim carjem.

Dunaj, 20. junija. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da poseti car Nikolaj cesarja Frana Josipa mesec avgusta v Išlo. Iz Išla se car odpelje v Emanuel, da poseti kralja Viktorja Emanuela.

Dunaj, 20. junija. V merodajnih krogih še niso dobili nobenega obvestila o posetu ruskega carja, vendar pa priznavajo, da ni izključeno, da bi car ne posetil cesarja tekom letošnjega poletja v Išlo ali kje drugje.

Iz Turčije.

Carigrad, 20. junija. Poslanska zbornica je sprejela resolucijo, v kateri se izreka proti odstopu Krete Grški. V slučaju, da bi se Grška skušala s silo polastiti Krete, se vlada poziva, naj vso odločnost nastopi v obrambo pravice nedeljive turške države.

Carigrad, 20. junija. V Bešiktašu pri Jildiz Kiosku so odkrili klet, v kateri so našli polno na pol gnilih mrtvih trupel in kostenjakov. V nekem kotu so našli zavoj z glavo Midhat paše, očeta prve turške ustave. Abdul Hamid je dal Midhat pašo, kakor je znano, umoriti. Da se prepriča o njegovi smrti, si je dal poslati njegovo glavo. Zavoj je etiketiran, da je torej izključen vsak dvom.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. junija.

+ Cesarjevo darilo nemškemu gledališču je bilo dovoljeno na priporočilo deželnega predsednika Schwarza in na predlog ministrskega predsednika Bienertha. Odločilo je bilo priporočilo bar. Schwarza. To vedo klerikalci in čim smo se mi oglašali s svojim protestom zoper cesarjevo darilo, so klerikalci že prišločili na pomoč bar. Schwarzu in zavračajo naš protest ter skušajo paralizirati vtisk, ki ga je napravil na Dunaju in ki bi mogel postati baronu Schwarzu jako neprijeten. Toda »Slovenčev« izigravanje nekdanje deželne podpore nemškimi gledališkimi predstavami ne drži. Dolžnost ohraniti slovensko gledališče je prisilila napredne poslance, da so glasovali za podporo nemškimi predstavami, kakor so več let zanjo glasovali tudi klerikalci. Toda to je danes čisto brezpomembno. Danes so razmere v deželi čisto drugačne, razmerje med Slovenci in med Nemci se je temeljito premenilo zlasti po dogodkih 20. septembra in v teh razmerah je vedno priporočilo, vsled katerega je cesar daroval 20.000 kron ne za nemške predstave v deželnem gledališču, za kar je zagal podpora deželni zbor, marveč za gradbo nove nemške trdnjave v slovenski Ljubljani, očitna politična demonstracija in provokacija ter specialno zausnica dež. odboru. Toda Schwarz izkazuje klerikalcem toliko prijaznosti in uslugo, da že mirno spravljajo celo zausnice, ki jim jih semintja založi.

+ Birokratska prazdnost — Piše se nam iz Spod. Stajerskega: C. kr. okrajno finančno ravnateljstvo v Mariboru ima drznost, da dopušča slovenskim strankam plačilne naloge v nemškem jeziku. To je naravnost izzivanje! Kaj bi storil Nemec, ako bi se mu tako pozivnico dostavilo v — slovenščini? Zato dosledno odklanjajmo take nemške pozive! — Žalostno je le, da se med našinci še najdejo ljudje, ki jih sprejemajo. Neumljivo! Saj je že dosti žalostno, da moramo sprejemati dvoje-

zične tiskovine, dočim Nemec dobi — samonemške. Difficile est, satyram non scribere!

+ „Štajerc“ otročen. Pred porotnim sodiščem v Mariboru se je v soboto vršila razprava na tožbo odvetnika dr. Brejca v Celovcu proti uradniku »Štajerca« Karlu Linhartu, ker je ta tožitelju v svojem listu očital, da je kadil smodko, ko je srečal duhovnika, nesočega najsvetejše. Dr. Brejca je zastopal dr. Hrašovec iz Celja, Linhart pa dr. Mravljak. Porotniki so z 8 proti 4 glasovom krivdo zanikali, na kar je sodišče Linhartu oprostilo.

+ Shod v mrtvašnici. V Lokovcu za Čepovanom v hribih živi vrlo kmečko ljudstvo, ki se je pred nedavnim časom otrelo klerikalizmu. Nič več ne pomagajo ganljiva vabila v klerikalni tabor; Lokovčani nočejo o klerikalcih nič več slišati. Le par jih je še, ki se iz raznih vzrokov ne morejo otrestiti klerikalnega jarma. Ali klerikalni generali mislijo vedno, da bodo še pridobili Lokovec. Na dan praznika sv. Rešnjega telesa je posetil Lokovec gospod France Kremžar, tajnik goriške S. K. S. Z. in glasnik goriških novostrujarjev. Pošiljajo ga okoli farbat kmečke ljudi. Lovil je ljudi prod cerkvi, ter krenil v mrtvašnico, kjer je imel shod, to se pravi, poslušalo ga je nekaj ljudi, kako je kričal in razsajal po mrtvašnici, kakor bi hotel mrtve poklicati iz grobov. Lokovčani so se smejali ter rekli, da je prišel Kremžar v Lokovec pokopat zadnje ostanke klerikalizma. Izneverijo se še oni redki klerikalci, nunc Klanjšček pa je pristopil k »agrarcem«. Nepričakovan uspeh katoliškega agitatorja!

+ Iz železniške službe. Strojni komisar A. Höss v Trstu pride kot oddelniški vodja železniških delavnic v Ljubljano. Prestavljeni so: Inž. T. Kunst, stavbeni komisar v Gorici na Jesenice, E. Wild, uradn. asp. v Lescah k ravnateljstvu (8) v Trstu, J. Podbregar, asistent pri ravnateljstvu (7) kot blagajnik v oddelku za tovorni promet v Kranj, S. Legat, uradn. aspirant v Vižmarjih k Sv. Luciji Tolmin. J. Mison, uradn. asp. v Lescah k Sv. Luciji-Tolmin in K. Komp, urad. asp. v Ljubljani v Kranj. Vstopil je kot volonter na postaji na Bledu M. Smajdek.

+ Ožja volitev v Trstu. Pri sobotni ožji volitvi v III. razredu v Trstu sta bila izvoljena iredentstvska kandidata Benvenuti in Rastelli. Benvenuti je dobil 271, Rastelli pa 270 glasov. Socialista Pittoni in Paulich sta dobila 249, oziroma 248 glasov.

— Napredno politično in gospodarsko društvo za šentjakobski okraj priredi svoj redni mesečni shod v četrtek 24. t. m. zvečer ob 8. na vrtu stare Babičeve gostilne na Dolenjski cesti. — Ker je na sporedu posebno za šentjakobčane jako važno vprašanje glede obrtne šole, se somišljeniki vladno pozivljejo, da se shoda zanesljivo in polnoštevilno udeleže. — Na svidenje!

— Družbi sv. Cirila in Metoda je daroval g. dr. Ivan Trtnik profesor v Ljubljani znesek 10 K. Srčna hvala!

— Gospe in gospi, ki bodo sodelovale pri »Slavčevi« slavnosti v kavčnem paviljonu gospe ravnatelj Šubičeve, se vabijo k seji dne 25. t. m. ob 6. popoldne v »Slavčevi« sobi »Narodnega doma«.

— Ravnateljstvo c. kr. prve državne gimnazije opozarjamo, da v Ljubljani ni več ulice z imenom »Toman-gasse«. Uradno se glasi »Tomanova ulica« in tega se morajo uradi v svojih razglasih v uradnem listu tudi držati.

— Umrli je gospa Ana Mele roj. Remšgar, soproga vratarja Južne železnice. N. v. m. p.!

— Poročila o včerajšnjih in predvčerajšnjih društvenih priredbah pričobimo radi pomankanja prostora v jutrišnjem listu.

— Izvanredni občni zbor telovadnega društva Sokol I v Ljubljani se je vršil v soboto ob 8. uri zvečer v hotelu »Ilirija« ob prav dobri udeležbi članov. Ko br. starosta dr. Tomišek konstatira sklepčnost, pozdravi v prvi vrsti zastopnike bratskega društva »Sokola II«, potem poročevalce listov ter vse navzoče člane, ki so se vkljub neugodnemu času, ob katerem je bil občni zbor sklican, udeležili zborovanja v tako lepem številu. Potreben pa je bil občni zbor, ker je vprašanje o ustanovitvi župe velike važnosti in ker je treba o tem nekaj odločiti. Potem pojasni, da ima občni zbor namen potrditi odborove predloge in da je društveni namen ustanoviti župo, ki bi jo v prvi vrsti tvorila »Sokol I« in »Sokol II« ter druga bratska društva, ki bi hotela pristopiti k tej župi. Nato poda br. podstarosta dr. Pestotnik kratko pojasnilo, kak namen da imajo župe sploh. Po načrtu br. Smrtnika bilo bi razdeljeno slovensko sokolstvo v šest žup, med katerimi bi tvorila mesto Ljubljana z okolico vred eno župo. »Sokol I« in »Sokol II« sta se pa odločila, da naj se ta veliki obseg razdeli v dve župi. Razlogi za to razdelitev niso tako malenkostni, kakor si misli kdo misli. Prvič bi bila Ljub-

ljana in okolica že sama na sebi kolos, s čimer bi bilo uspešno delovanje oteženo. Zakaj se bi ne delo delilo, ako je na razpolago mnogo dobrih delavcev. Drugič je treba pri vsej zadevi paziti na stvar, oblika naj se pa žrtvuje, ker se mora v prvi vrsti skrbeti, da imamo mnogo dobrih delavcev. Ker bi pa ravno z ustanovitvijo ene same župe izgubili mnogo dobrih in izvežbanih moči, je ustanovitev dveh žup neobhodno potrebna. »Sokol I« in II postavila sta se na stališče, da ona dva ne bodejo odločevala pri ustanovitvi štajerske, primorske ali kake druge župe. Ravno tako pa tudi izjavljata, da štajerska ali primorska društva ne morejo o njihju odločevati, ker vsako društvo za svoj okraj najbolj ve, kje je potreba dela. Nato podaja kratko sliko, kako se je to vprašanje razvijalo, ter omeni, da se je na enem izmed sestankov zastopstvo »Zveze« same izreklo o potrebi dveh žup za mesto Ljubljana. Brat Zorčič bere pravila, katera občni zbor tudi odobri. V imenu odbora predlaga potem brat starosta, da naj se župa ustanovi pod imenom »Ljubljana« I. Tvorita jo »Sokol I« in II pritegnivši k sebi druga br. društva, ki bi hotela pristopiti. Izvoli naj se pripravljalni odbor 15 članov, da ukrene vse potrebno za ustanovitev župe. Ta pripravljalni odbor imenuje naj se tudi za delegate na župnem ustanovnem občnem zboru. Vsi ti predlogi sprejmejo se enoglasno. V pripravljalni odbor izvolili so se sledeči bratje: Kostevc, dr. Pestotnik, Dimic, Stepic, Zorčič, Drmelj, Mulaček Jos., Zajc Jos., Miklavc Fr., Vidmar St., Petek, Slapničar, Premelj, Svetlič in Porenta. K slučajnostim polaga se br. dr. Pestotnik vsem članom na srce, da naj delujejo z vsemi močmi na to, da bode udeležba 4. julija še bolj številna kakor na lansk prireditvi. Ob 3/4 10. uro zaključijo br. starosta to važno zborovanje.

— Ljubljanska delniška družba za plinovo razsvetljavo je imela preteklo soboto v mestni posvetovalnici svoj 46. redni občni zbor, katerega se je udeležilo 11 delničarjev, ki so imeli 46 veljavnih glasov. Iz tiskarne poročila, ki ga je upravni svet predložil občnemu zboru, posname-mo sledeče: V preteklem upravnem letu 1908/9, ki obsega dobo od 1. maja 1908 do 30. aprila 1909, so se ona dela, ki so bila že v zadnjem poročilu označena za potrebna, nadaljevala in večinoma tudi izvršila. Od križišča Slomškovi ulice s Kolodvorskih se je po Kolodvorskih ulicah do Predilnih ulic, po Predilnih ulicah do križišča z Miklošičevo cesto in po Miklošičevi cesti do Marijinega trga položila nova cev 200 mm svetlobe. Nove cevi so se dalje položile po Sodnijskih in Škofjih ulicah od pehotne vojašnice do Sv. Petra ceste; zamenjale so se stare, prešibke cevi po Slomškovi ulicah in na Sv. Petra cesti od Škofjih ulic do deželne bolnice. V tovarni je bila postavljena nova generatorska peč z 8 retortami; poleg tega se je izvršilo več popravil in preuredb. — Stroški za razširjavo in popolnitev cevnega omrežja in za generatorsko peč so znašali 25.114 K 96 h in bili pokriti iz rezervnega zaklada. Meseca maja 1908 je plinarna pričela z instalacijo javne cestne razsvetljave ter jo do konca leta 1908. izvršila po 41 ulicah, cestah in trgih. Od meseca novembra 1908 počenši je gorelo 361 javnih plinovitih plamenov, in sicer na 135 stenskih ramenih, na 69 malih, na 121 velikih kandelabrih in 2 plamena na železnem prehodu čez Južno železnico. Meseca aprila t. l. je bilo dalje instaliranih še 55 plinovitih javnih svetilk. Stroški za javno razsvetljavo v upravnem letu 1908/9 so znašali 81.930 K 30 h in se razdele na instalacijske stroške (69.062 K) in na tekoče stroške za vzdrževanje, lin, cilindre in žarila (12.867 K 76 h). Bilanca za upravno leto 1908/9 izkazuje vsled ravnokar navedenih stroškov za javno razsvetljavo izgubo v znesku 17.844 K 91 h. — Na predlog upravnega sveta je občni zbor sklenil, iz rezervnega zaklada izplačati 3% no dividend t. j. 12 K na vsako delnico. Ostanek rezervnega zaklada v znesku 12.138 K 11 h pa se porabi v tekočem letu za nove investicije, v prvi vrsti za nove cevi, ki se položijo po Zaloški cesti od deželne bolnice do prehoda dolenjskih železnice in v Laternmannovem drevoreu od Bleiweisove ceste do nove Švicarije. V upravnem letu 1908/9 je plinarna uplinila 2.364.000 kg angleškega in 40.000 kg ostravskega premoga in iz tega dobila 713.443 m³ plina, 1.488.000 kg koks in 89.000 kg katrana. Strankam se je oddalo 502.227 m³, za javno razsvetljavo je zgorelo 103.100 m³, lastna uporaba plina pa je znašala 36.700 m³.

— »Ciril-Metodova podružnica« za Beljak in okolice je med redkimi koroskimi podružnicami, ki se ni ozirala na minule spletke, temuč je delala po starem vseslovenskem programu, za kar gre glavna zasluga znanemu rodoljubu g. Mat. Wutiju, kot predsedniku. Nedeljo teden je sklical ta podružnica občni zbor s

primerno veselico v Blače ob jezeru v gostilno Nadrage, vulgo Cvangarja. Obisk je bil zelo mnogobrojen, dasi so v sosedni gostilni »fajerberji« napravili nalašč ta dan veselico. Navzočega je bilo tudi mnogo narodnega ženstva. Potovalni učitelj glavne družbe gosp. Ante Beg je imel daljši poučni govor, ki je bil z navdušenjem sprejet. V odbor so bili izvoljeni večinoma dosedanjí odborniki z g. Wutijem na čelu. Nanovo je izvoljen v odbor župnik-pisatelj gosp. Fr. Meško iz Zilje. — Za delegata k glavni skupščini sta bila izvoljena predsednik gosp. Wuti in peravski župnik gosp. Trunk. Obenem se je sklenilo, ustanoviti novo podružnico za Blače, Loče, Maloše in Štebenj. V pripravljalni odbor so bili izvoljeni gg. Sgiaravello Iv., Gastl Tone, Trunek France, Zimčič Zdr., Ulbing Tone, Wiegeler Iv. in Mikula France. Nato se je razvila prav prijetna zabava s plesom ob krasnem brenkanju brnških tamburašev.

»Župni zlet dolenjskih sokolskih društev v Metliki. Dolenjska sokolska društva prirede dne 4. julija t. l. v Metliki svoj letošnji župni zlet z javno telovadbo ob vsakem vremenu. Proste vaje naraščaja, ženskih oddelkov in članstva spremlja novomeška godba. Ker je to prvi župni zlet na Belokranjskem, je želeli, da se ga udeleži čimveč našega ljudstva, ki bi se naj prepričalo, kako vestno vrše sokolska društva svojo nalogo. Metlika slovi od nekdaj kot odlično narodno, kot izredno gostoljubno mesto in bode pokazala tudi dne 4. julija, da so prireditelji zleta imeli srečno misel, ko so izbrali za to prireditve slovensko postojanko ob Kolpi.

Razstavo pletarskih izdelkov je otvorila pred kratkim pletarska šola v Radovljici. Izdelki so jako vzorno napravljeni in zadovolje vsakega tudi strokovnjaka v svoji fini dovršenosti in okusni upravi.

Zrelostni izpiti na gornji gimnaziji v Celju se prično v ponedeljek, dne 5. julija t. l. Vsled tega se šolsko leto na tem zavodu že konča dne 3. julija

Veteransko društvo v Idriji je na izrednem občnem zboru dne 20. t. m. sprejelo predlog, da se zopet uvede nemško poveljevanje. Predsednik Kos je odstopil. Skandal in sramota!

Vodja trgovini za papir v Celju, ki jo, kakor smo že poročali, ustanovijo tamošnji klerikalci, postane I. Lesko v šek, večletni dosedanjí upravitelj celjske »Zadružne trgovine«.

Nemški šolski vrtec v Vojniku pri Celju, ki ga je osnoval nemški »schulverein«, bode poginil vsled sušice, t. j. vsled pomanjkanja — slovenskih otrok, ki bi ga posečali. Vsem pomemčevalnicam, alias »nemškim« šolam na Spodnjem Štajerskem, preti več ali manj enaka usoda. Treba je le vzbujati v našem ljudstvu pravo zavednost. Sicer pa te šole ne dosežajo nobenih realnih uspehov ter ravno radi tega nimajo v sebi življenske moči ter bodo prej ali slej morale — umreti. Najboljši vzgled, kako se »dela« na teh učilnicah, nam daje »schulvereinska« šola v Hrastniku ob južni železnici.

Velika narodna slavnost, katero so priredili mariborski Slovenci v »Narodnem domu« v Mariboru v nedeljo, 6. junija je dala naši šolski družbi 1725 K 23 v čistega dobička. Živeli!

Na goriškem Krasu lovijo kobilice. Lovijo jih šolski otroci pod nadzorstvom učiteljev in občinskih čuvajev. V Štanjelu so jih nalovili 179 litrov pred tremi dnevi.

Na učiteljsku v Kopru se vrši vpisovanje za sprejemni izpit 11. in 12. julija.

Na poti v domovino je umrl v Sredozemskem morju na parniku »Alice«, ki je vozil 163 ameriških izseljencev v Evropo, 38letni Gregorij Mihalič rodom Hrvat. Truplo so spustili v morje.

»Prve orožnotovariške družbe Peter Wernig v Borovljah« izredni občni zbor. Z ozirom na željo, ki se je v nekem dopisu v »Slovenca« izrazila, da bi namreč v vodstvu zavladala bolj krašansko-socialna struja, vsled česar naj bi družba bolj prospevala, odstopil je bil dosedanjí nadzorstveni svet z namenom, da se da v tem oziru družbenikom potrebna prilika. Zaradi tega se je sklical občni zbor na dan 19 t. m., kakor navadno, v Mohorjevo palačo v Celovcu, na katero so prišli vsi družbeniki z večjimi deleži. Pri točki: volitev novega nadzorstvenega sveta je predlagal gosp. dr. Müller, odvetnik v Celovcu, da se volita v novi nadzorstveni svet monsieur Podgorc in g. dr. Brejc. Ker pa se od več strani pohajdalo, da bi znala biti popolna menjava v sestavi nadzorstvenega sveta za to dobo v škodo družbi, ker so se dosedanjí člani nadzorstvenega sveta v to podjetje in njegove potrebe že kar najbolje vživeli, sklenilo se je soglasno voliti stari odbor in namesto enega dosedanjega nadzorstvenega svetnika pa monsieur Podgorca. Odstopivšemu članu nadzorstvenega sveta, ki biva na Kranjskem, in je radi tega bilo zanj večkratno po-

tovanje v Celovec jako težavno, se je izrekla za njegovo hvalevredno delovanje v prosepah družbe iskrena zahvala. Dalje so se izvršili tudi glede povišanja družbene matice in obratnega kapitala važni sklepi v prosepah družbe. V slučajnostih se je omenilo, da je družba po dolgih bojih vendar dosegla svoj zaželeni naslov »Prva družba«, kar je res tudi po času in obsegu. Na slovenski javnosti je sedaj, da nemški bojkot, kateri se izvaja proti družbi z vsi silo, paralelizira s tem, da vse puškarje in slične izdelke naroči pri tej domači tvrdki in zahteva tudi pri prodajalcih samo blago iz te tovarne, ki je gotovo boljše kakor pa izdelki nemškega ali angleškega izvora.

Redno postajališče cestne železnice pred »Leonšičem« se je na podlagi komisijalnega ogleda na lici mesta izpremenilo v postajališče po potrebi. Poslej se bo torej voz električne cestne železnice ustavljal pred »Leonšičem« samo tedaj, če bo stal pred vhodom kak človek, ki bi se rad peljal z električno. Glede na to izpremembo se občinstvo opozarja, naj da pravočasno znamenje, da zamore voznik voz ustaviti.

Kap je zadela v soboto zvečer okoli 6. v lastnem stanovanju na Bregu št. 18, 70letno zasebnico Marijo Golobovo iz Iške vasi. Bolehala je že dalj časa in je še posebno zadnji dan tožila, da se slabo počuti. Poklicani policijski zdravnik je konstatiral, da je Golobovo zadela srčna kap ter odredil, da se je truplo prepeljalo v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Pes je popadel je v Toeniesovi tovarni na Dunajski cesti 50letnega kuharja Emilija de Fabra in ga na desni podlehnic precej poškodoval.

Povozil je na Starem trgu nek kolesar 56letno branjevko Marijo Marješičevo in jo poškodoval na desni roki.

Izgubljeno in najdeno. — Dijak Franc Kavdela je izgubil črno, usnjato verižico. — Učiteljica Hermina Pečeto-va je izgubila srebrno tanko verižico. — Zasebnica Elza Kaudelova je izgubila belo batistasto šerpo. — Krojaški mojster Ivan Slana je izgubil prost bankovec za 10 K. — Vojak Alojzij Pospelil je izgubil srebrno zappestnico v obliki verižice vredno 26 K. — Hlapec Ivan Vavpotič je našel srebrno častniško verižico z dvema obeskom. — Zasebnica Marija Piršticova je našla črno, usnjato ročno torbico z manjšo vsoto denarja. — Na južnem kolodvoru je bilo izgubljeno oziroma najdeno: črna obleka, dežnik z rumenim držalom, dežnik z belim držalom, sprehalna palica, siv dežni plašč, trije robci, otroški suknjič in zavitek umazanega perila. — Anton Koman strojevodja je našel črno denarnico z malo vsoto denarja.

Damski briljantni prstan, vreden 60 kron, zaznamovan O. S. 24. 25. 1901 je bil izgubljen. Najditelj, ki dobi primerno nagrado, naj ga odda v uredništvu ali na policiji.

Zamenjal je nekdo snoči v goriški kleti star klobuk z novim. Poziva se, da prinese tuj klobuk nazaj, ker bi se sicer stvar morala naznaniti policiji.

Drobne novice.

* Za poljsko šolstvo v Šleziji je daroval učiteljski zbor na realki v Lvovu 2000 kron, učiteljski zbor VIII. gimnazije pa 1000 kron. Med Poljaki se je osnoval odbor, ki si je stavil nalogo, da hoče nabrati za obmejno šolstvo tekmo leta en milijon.

* Udrle se je streha neke jeklarne v Ugini na Francoskem. Bito je k sreči med delavnim odmorom. Ubili so bili 4 delavci, 2 pa težko ranjena.

* Za žrtve pri potresu na južnem Francoskem namerava dati vlada 5 milijonov frankov.

* Ogromne množice marokanskih kobilic so se spustile na zemljo v ogrski občini Nagy-Köjő, kjer so popolnoma uničile vse setve.

* Ruski car in preosednik Falieres se snideta na krovu parnika »Leon Gambetta« v Cherbourgu.

* Podražanje mleka. Kmetje okolice Ljubno na Gor. Štajerskem so sklenili v svoji zadnji skupščini prodajati od 1. julija mleko liter po 28 h.

Razne stvari.

* Značilna razsodba o voznih listih na železnicah. Stavbniku Franu Brazda je hotel dati železniški uradnik na postaji v Šumperku na Češkem samonemški vozni list. Brazda ga ni vsprejel in se odpeljal brez njega. Nato je seveda železnica Brazdo tožila na plačilo lista in globe. Sodišče v Usti nad Orlico je pa tožbeni zahtevek v toliko odbilo, da je dolžan Brazda plačati samo navadni listek brez globe, stroške pa mora železnica povrniti. Pri razpravi so dognali, da ima železnica uslužbenec, ki ne znajo češčine. Dalje utemeljuje razsodbo z ministerijalno naredbo, katera zahteva, da morajo biti vse uradne tiskovine, ki so namenjene za občinstvo, izpolnjene tudi v češkem

jeziku. Dalje pravi v razlogih, da za-dostujejo tudi že sedaj veljavni splošni zakoni — ne glede na omenjeno ministerijalno naredbo — zahtevi, da se mora s češkimi strankami češko uradovati ter jim izdajati na njihovo zahtevo tudi take liste, da jih stranka lahko razume. To je bil za te birokrate precej hud, a jako zdrav poper. Opozarjamo pa glede na ta slučaj slovensko občinstvo, da ne klečeplazi tam, kamor nosi svoj denar v tujem jeziku, in zahteva pri blagajnah slovenske uradovanje in tudi slovenske tiskovine. Popolnoma zakonita je namreč zahteva slovenskega uradovanja in izdaje slovenskih tiskovin, ter dokazano, da se ne more nikogar preganjati z globami, če ne vsprejme samonemškega lista, in se raje odpelje brez njega, kot pa z listom, katerega ni potreba razumeti na slovenskem ozemlju.

Ameriška poročila.

Boj na strehi. Na strehi petnadstropne delavske hiše v New Yorku sta sprla dva zamorca. Po kratkem besedičenju se naskočita in pri-čneta pretepati. Končno je poskušal vsak nasprotnika vreči čez strešno ograjo na cesto, kjer se je zbrala velika množica gledalcev, ki so nestrpno gledali nevaren razburljiv boj. Eden je napadal z nožem, drugi z britvijo. Šele ko je bila skrajna nevarnost, se je posrečilo policijski prodreti podstrešna vrata in ločiti luda borila, katera so odpeljali težko ranjena v bolnico.

Ameriški železni trg. »Journal of commerce« piše, da je bil železni trg meseca majnika boljši, kakor do sedaj v celem letu. Najbolj se je dvignil promet z železožičnimi vrvmi in z železniškimi in stavbnimi tračnicami. Samo trust je dobil v mesecu maju za 1.500.000 ton naročila.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ničnostna pritožba Miroslava Sičinskega.

Dunaj, 21. junija. Najvišje sodišče je zavrnilo ničnostno pritožbo Miroslava Sičinskega, ki je bil, kakor je znano, radi umora gališkega namestnika grofa Potočkega, obsojen na smrt. Vendar se splošno sodi, da bo Sičinski pomiloščen, ker se bosta zanj zavzela grofica Potočka in bivši ministrski predsednik baron Beck.

Proti laški univerzi v Trstu.

Dunaj, 21. junija. Zveza nemških burševskih društev je sprejela rezolucijo, v kateri poziva poslance, naj se z vso odločnostjo upro ustanovitvi laške univerze v Trstu, kakor vobče ustanovitvi vsake nenemške visoke šole.

Angleški kralj v Marijinih varih.

Dunaj, 21. junija. Iz Olomuca javljajo, da pride kralj Edvard tudi letos za tri tedne v Marijine vare in sicer na izrecno pismeno povabilo cesarja Frana Josipa. To vabilo je kralju izročil avstrijski poslanik grof Mensdorff. Kralj Edvard odpotuje v Marijine vare takoj po svojem sestanku s carjem Nikolajem pri otoku Wrightu.

Zaupnica ministru dr. Začku.

Dunaj, 21. junija. Shod zaupnikov iz dr. Začkovega volilnega okraja v Prerovu je sklenil izraziti ministru dr. Začku svoje popolno zaupanje. Minister dr. Začek je bil do glasovanja navzoč na tem shodu.

Dr. Gessmann dementuje.

Dunaj, 21. junija. Poslanec dr. Gessmann dementuje vest, da bi bil s poslanci dr. Sustersičem, Praškom in Stapskim konferiral o sestavi novega koalicijskega ministrstva v jeseni.

Otvoritev muzeja za obrt in trgovino.

Dunaj, 21. junija. Včeraj so v cesarjevi navzočnosti otvorili nov tehnični muzej za obrt in trgovino.

Cesarjev prihod v Isl.

Dunaj, 21. junija. Na merodajnem mestu zatrjujejo, da se cesar odpravi v Isl šele začetkom meseca julija. Vlada se 5. julija pelje v Gastein k otvoritvi turške železnice in se popoldne istega dne odpelje v Isl.

Naredba graškega rektorja.

Gradec, 21. junija. Vsenički rektor je dal iz vestibula odstraniti table vseh akademskih društev in sicer zaradi tega, ker je bila poskodovana tabla židovskega akademičnega društva »Kadimah«.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 21. junija. Dr. Wekerle se je danes vrnil v Pešto in je takoj sklical ministrski svet. Danes zvečer potuje na Dunaj. V jutrišnji svoji avdijenci bo prosil cesarja, naj brez odlaganja sprejme demisijo vsega kabineta ter poveri vlado novemu ministrstvu.

Narodnjaki! Prispeljajte za Trubarjev spomenik!

Žitne cene v Budimpešti.

Ura 21. junija 1909

Pšenica	za oktober 1909	za 50 kg	K	18 86
Rž	za okt.	1909	za 50 kg	K 10 45
Koruz	za julij	1909	za 50 kg	K 7 80
Koruz	za maj	1909	za 50 kg	K 7 28
Oves	za okt.	1909	za 50 kg	K 8 03

Trdno.

Meteorološko poročilo.

Večina nad morjem 806-9. Srednji kračni tlak 735-0 mm.

Junija	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
18.	9. zv.	742-1	16.8	sl. jug	sk jasno
19.	7. zv.	742-1	13.6	sl. jvzhod	
	2. pop.	739-5	26-8	sr. jvzhod	del. obl.

Srednja včerašnja temperatura 18.3° norm. 18.4° in predvčerašnja 19.5° norm. 18.3° Padavina v 24 urah 0.0 in 0.0.

Zahvala.

Srčno zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izkazali pri pogrebu naše ljube hčerke oz. sestre toliko čast, in v tolikem številu, ter nam stremeli žalost olajšali. Zahvaljujemo se tudi častiti duhovščini iz Cerknice ter vsem darovalcem krasnih vencev ter sploh vsem, ki so spremenili našo nepozabno Julijo k zadnjemu počitku.

Rakek, dne 19. junija 1909.
Žalujoča rodbina Faturjeva.

Zahvala.

Povodom prežalostne izgube dne 16. t. m. v Ljubljani umrlega našega preljubega sina, oz. brata,

Franceta Vončina

dijaka 6. razreda na mestni realki v Idriji

izrekamo najiskrenejšo zahvalo za došla vsestranska sožalja za podarjene krasne šopke in številno spremstvo k zadnjemu počitku vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, kakor tudi njegovim cenjenim sošolcem na realki in na c. kr. gozdarski šoli v Idriji in vsemu dobrohotnemu dijaštvu na šolah v Ljubljani, posebno pa cenjenim gospodičnam učenkam ljubljanske višje dekleške šole in sploh vsemu občinstvu, ki je ob tem nepričakovnem dogodku gojilo z nami sočutje.

Globoko žalujoča rodbina Franc Vončina v Idriji.

Mesečna soba

solidno meblirana, s posebnim vhom ter razgledom na ulico, se takoj odda v Vegovi ulici št. 12, II. nadstropje, desno 2859-1

Zahvala.

Za mnogobrojni izraz izkazanih mi simpatij povodom mojega borenja za častno nagrado pri konkurenčni rokoborbi v tukajšnjem mestu se glavnemu občinstvu kar najiskrenejše zahvaljujem.

Makso Rajčević

svetovni mojster.

Tapetniški pomočniki

se sprejmejo v stalno delo pri Ivanu Černetu, tapetniškem mojstru na Dunajski cesti št. 22. 2302-3

Izurjen hrvaški, slovenski, nemški in laški

korespondent

ozir. uradnik, liče službe. Ponudbe pod „Filozof“ na uprav. „Slov. Naroda“. 2329-3

Motorno dvokolo

najnovejšega sistema, skoraj novo, se ceno preda.

Natančneje se izve pri g. Karlu Čamerniku v Ljubljani, Dunajska cesta št. 9. 2336-3

Cenjene dame in gospice blagovolite vzeti na znanje, da ima 2358 1

Anton Kocuvan

trгоvec v Šoštanju, Južni Štajer edinole zastopstvo in prodajo pravih

švicarskih vezenin

za telesno in posteljno perilo in tudi krasno vezene robe na belem batistu in svilnatem batistu v raznih modernih barvah za kompletne obleke, potem manograme in žepne robe, in sicer po originalni tvariški cenil. — Blagovolite zahtevati franko njegovo veliko kolekcijo vzorcev.

Snovi za mošt!

popolno nadomestilo za jabolka in kruške v izdelovanje in priboljšanje mošta razpošilja proti povzetju

C. F. Schubert imej. Carl Scholz Grudec, Murplatz.

Pazite na c. kr. orla moje tvrdke! 2357-1

Cenike in navodilo na zahtevo zastopj.

Modni salon za damske klobuke

P. Magdió

Ljubljana, hotel „pri Maliču“, Ljubljana

(nasproti glavne pošte)

prilagođa damske klobuke v veliki izbiri oblike, cvetlice, peresa, hitničarja. Pariski modeli znatno znižane cene.

Soobni oddelci v prvem nadstropju. 1961

Domač dober izdelek!

Srajce za gospode

: bele in barvaste po nizkih cenah priporoča :

Anton Šarc, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 8. 1586-26

Pod jako ugodnimi pogoji se odda v najem dobro vpeljana

trgovina

s vse opreme in zaloge na deželi. Denarja se rabi 6000 K.

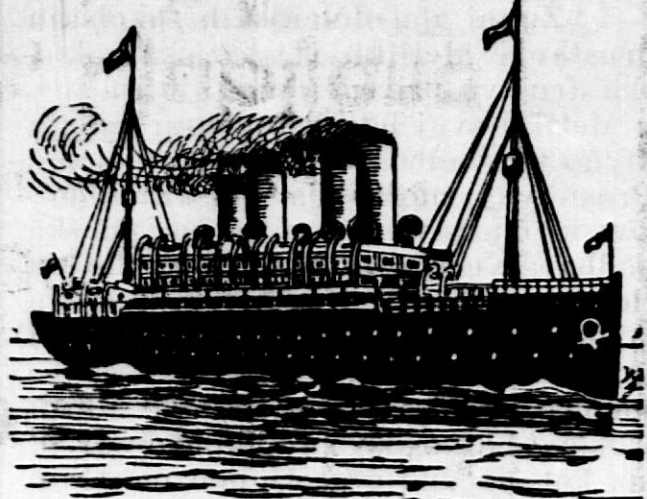
Resne ponudbe je poslati takoj na upravnistvo „Slov. Naroda“ pod „trgovina“. 2-12-2

8. 1. novembrom t. l. se odda elegantno

stanovanje

s 4 sobami, kopalnico in pritlikinami v I. nadstropju hiše št. 24 na Mihišičevi cesti. 2354-1

Povpraša se v odvetniški pisarni dr. Valentina Krisperja v Ljubljani.

Kdor hoče varno, mirno in hitro potovati, naj se obrne na odviske c. kr. deželne vlade

potrjenega glavnega zastopnika:

Fr. Seunig,

Ljubljana, Kolodvorske ulice 28

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki „velikani“: 2343 51

Kaiserin Aug. Victoria, nosi 25.000 ton Amerika 24.000 „

President Lincoln 20.000 „

President Grant 20.000 „

Vožnja Ljubljana - Hamburg traja z nanovo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave okroglo 1 1/2 dni, ter ima potnik pravico porabe brzovlakov po celi črti od Avstrijske meje (Eger) naprej.

V Savijah pri Ljubljani se po zmerni ceni preda mična

moderna vila

popolnoma opravljena, posebno pripravnost za rodovino s več otroki.

Pojasnita daje Iv. Nep. Plantz, na Rimske cesti št. 24. I. nadst. v Ljubljani. 2352-1

Ferdo Primožič

mizarstvo in parketi

Ljubljana, Kilišerjeve ulice št. 5. Priporočam se za polaganje parketov.

Preskrbam parkete iz prve slovenske tvrdke F. Kotnik, Vrhnika. 1960-6

Delo solidno.

Vabilo

občni zbor

Kranjskega društva za varstvo živali

ki se bo vršil v sredo, dne 30. junija ob 8. zvečer

v hotelu „Lloyd“ (pisarna dež. zveze za pljuški promet).

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju.
2. Blagajnikovo poročilo.
3. Proračun za leto 1909
4. Volitev odbornikov namesto po pravilih izžrebanih članov.
5. Volitev dveh revizorjev.
6. Slučajnosti.

Ljubljana, dne 16. junija 1909

Društveno predsedstvo.

Pripomba: Ako bi občni zbor ob 8 ne bil sklepčen, se vrši ob 9. drug občni zbor z ravno tistim sporedom ob vsaki udeležbi. 23 5

C. kr. prva državna gimnazija v Ljubljani

Tomanove ulice št. 10, zraven „Narodnega doma“.

Na c. kr. državni gimnaziji bodo sprejemne izkušnje za I. razred v četrtek, dne 8. julija

in se prične ob 9. uri dopoldne.

K vpisovanju naj pridejo učenci v spremstvu svojih roditeljev ali njih namestnikov v nedeljo, dne 4. julija med 9. in 12 uro v ravnateljevo pisarno ter naj prinesejo s seboj krstni list in obiskovalno (ozir. zadnje šolsko) izpričevalo.

Znanji učenci se za sprejem oglašajo lahko tudi pismeno, ako pošljejo pravočasno imenovani listini.

Učenci, ki pripadajo po rojstvu in rodbinskih razmerah c. kr. okr. glavarstvu v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici ali okrajnim sodiščem v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori se smejo v ljubljanski gimnaziji sprejemati samo po dovoljenju c. kr. dež. šolskega sveta.

V Ljubljani, dne 19. junija 1909. 2350-1

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.

Prodaja smrekovih in jelkovih hlodov

v Kamniku.

Meščanska korporacija v Kamniku proda dražbenim potom na lesnem skladišču v Stahovci pri Kamniku sledeče vrste lesa: 13 skladov-4 m dolgih hlodov skupaj 1966 komadov v meri 785-802 m³; 4 sklade riževcev po 6 m dolgih skupaj 484 komadov 93 942 m³; 1 sklad riževcev po 5 m dolgih 97 komadov 11 029 m³. Prodalo se bode „ofertnim potom“, katere je vlagati s 5% vadijem do 30. junija t. l.

pri meščanski korporaciji v Kamniku. Skladi prodali se bodo posamezno eventualno skupno.

Odbor ni vezan najvišjo ponudbo sprejeti, temveč si pridržuje pravo pot pri oddaji.

Natančnejša pojasnila v korporacijski pisarni v Kamniku.

2348 2

Odbor.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Spiljetu. Podružnica v Celovcu. Podružnica v Trstu. 14-69

Del. glavnica K 2.000.000. Stritarjeve ulice št. 2. Rezervni fond K 200.000.

Promese na komunalne srečke à kron 15%. Žrebanje 1. julija glavni dobiček kron 300.000

„ „ kreditne srečke à kron 20 „ 1. julija „ „ kron 300.000

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun po 4%.